

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



شرکت کارگزاری
بانک آینده

مبارزه با پولشویی



پیدایش اصطلاح پولشویی (Money Laundering)

تاریخچه ی آغاز پولشویی را از اوایل قرن بیستم می دانند و بنا به نظر برخی از اقتصاددانان پولشویی ریشه در مالکیت مافیا بر شبکه ای از رختشوی خانه های ماشینی در ابتدای دهه ۱۹۳۰ در آمریکا دارد. طی این سالها، همزمان با بحران اقتصادی آمریکا، دزدان و گانگسترها پولهای کلان بدست آورده را از اخاذی، فحشاء، قاچاق مواد مخدر و مشروبات الکلی، کازینوها و قمارخانه ها که منشاء غیرقانونی داشتند به طرق مختلف مشروع و قانونی جلوه می دادند.



در آن دهه فردی به نام آل کاپون گروهی به نام آل کاپون ها تشکیل داد. برای پنهان سازی درآمد قاچاق فروش مشروبات الکلی و سایر درآمد هایی با منشأ غیرقانونی، تعداد زیادی ماشین سکه ای خشکشویی در سراسر شهر نصب کرد. از آنجا که میزان درآمد این ماشین ها مشخص نبود وانمود میکردند درآمد خود را از این طریق کسب می کنند، نه از راه غیر قانونی، بنابراین اصطلاح پولشویی این چنین شگل گرفت.



تعریف پولشویی در قانون:

- تحصیل، تملک، نگهداری یا استفاده از عواید حاصل از فعالیت های غیرقانونی، با علم به اینکه به طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه ارتکاب جرم به دست آمده باشد.
- تبدیل، مبادله، انتقال عوایدی به منظور پنهان کردن منشأ غیر قانونی آن با علم به اینکه به طور مستقیم یا غیرمستقیم ناشی از ارتکاب جرم بوده با کمک به مرتکب به نحوی که وی مشمول آثار و تبعات قانونی ارتکاب آن جرم نگردد.
- اخفاء یا پنهان کردن ماهیت واقعی، منشأ، منبع، محل، نقل و انتقال، جابجایی یا مالکیت عوایدی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم در نتیجه جرم تحصیل شده باشد.

مراحل پولشویی:

- ۱- جایگذاری: اولین مرحله از فرایند پولشویی، جایگذاری یا تزریق عواید از فعالیتهای مجرمانه به شبکه مالی رسمی با هدف تبدیل عواید از حالت نقدی به ابزارها و داراییهای مالی است که یا برای سپرده گذاری در موسسات مالی خارجی به بیرون از مرزها انتقال داده می شود.

۲- لایه گذاری: این مرحله معطوف به جداسازی عواید حاصل از جرم از منشا غیر قانونی آن است. این عمل از ایجاد لایه های پیچیده ناشی از معاملات (نقل و انتقالات) چندگانه با هدف:

مبهم ساختن زنجیره حسابرسی و مجهول گذاشتن هویت طرفهای اصلی معامله و عدم امکان ردگیری منشا مال صورت می گیرد.

۳- ادغام: آخرین مرحله در فرایند پولشویی یکپارچه سازی یا فراهم کردن پوشش ظاهری مشروع و توجیه قانونی برای عواید حاصل از فعالیتهای مجرمانه است.

مفهوم پول کثیف :

به پول و درآمدهای کسب شده از راههای مجرمانه و نامشروع، پول کثیف گفته می شود. به عبارت دیگر عواید مالی به وجود آمده از وقوع جرم، پول کثیف محسوب می شود.

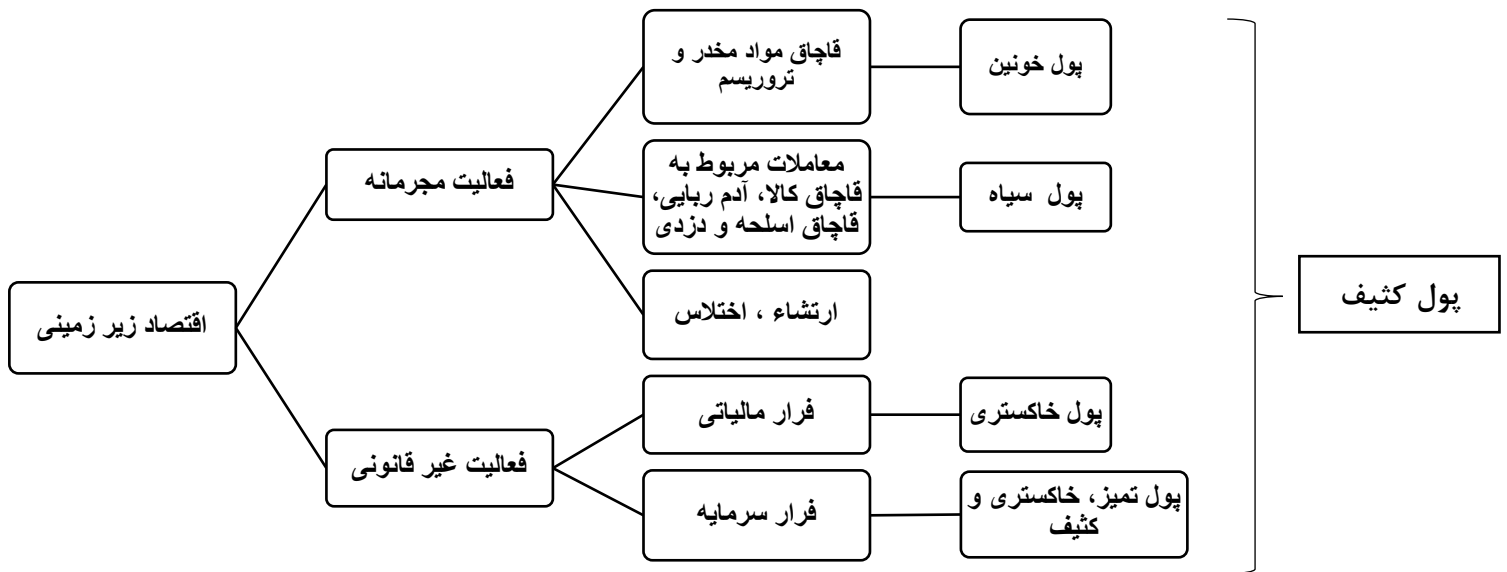
به طور کلی می توان گفت پول کثیف شامل پول سیاه، خونین و خاکستری می شود. در یک تقسیم بندی کلی انواع پول را می توان چنین نشان داد:

۱. پول سیاه: درآمد کسب شده از جرمهای سنگین مانند: قاچاق کالا. آدم ربایی. قاچاق اسلحه و دزدی.

۲. پول خونین: درآمد کسب شده از جرمهای قاچاق مواد مخدر و تروریسم.

۳. پول خاکستری: درآمد کسب شده از جرمهای سبک، عملیات غیر قانونی و حتی قانونی که از نظارت دولت به دور می ماند مانند: فرار مالیاتی صاحبان فعالیتهای تولیدی و پرداخت رشوه.

۴. پول سفید: درآمد کسب شده از راههای قانونی و مشروع.



• آثار پولشویی بر اجتماع:

- گسترش فقر عمومی
- نفوذ گروه های سازمان یافته ی جنایت کار را در حرفه ها و مشاغل
- ترویج فساد و تباهی
- تشویق گروه های جنایت کار سازمان یافته
- از دست رفتن فرصت های شغلی
- تضعیف یکپارچگی و تمامیت بازارهای مالی
- تضعیف بخش خصوصی
- سبب آلودگی مبادلات قانونی
- موسسات مالی ضعیف
- تحریم های بین المللی



شورای عالی مبارزه با پولشویی: (ماده) 4 قانون مصوب سال 1397

- وزیر امور اقتصادی و دارایی

- وزیر اطلاعات

- وزیر صمت

- وزیر کشور

- رئیس کل بانک مرکزی

- وزیر دادگستری

- وزیر امور خارجه

- نماینده رئیس قوه قضائیه

- دادستان کل کشور یا نماینده وی

- رئیس سازمان بازرسی کل کشور یا نماینده وی

- رئیس سازمان اطلاعات سپاه

- سه نفر نماینده از مجلس شورای اسلامی بعنوان ناظر

وظایف شورای عالی مبارزه با پولشویی:

- 1- تعیین راهبردها و برنامه ریزی در جهت اجرای قانون مبارزه با پولشویی .
- 2- تهیه و پیشنهاد آیین نامه های لازم در خصوص اجرای قانون مبارزه با پولشویی برای تصویب به هیئت وزیران.
- 3- هماهنگ کردن دستگاه های زیر مجموعه دولت در امر جمع آوری پردازش و تحلیل اخبار اسناد، مدارک اطلاعات و گزارش های واصله، تهیه سامانه های هوشمند و شناسایی معاملات مشکوک و گزارش به مراجع ذی ربط جهت انجام اقدامات لازم.

معاملات و عملیات مشکوک:

شامل هر نوع معامله، دریافت یا پرداخت مال اعم از فیزیکی یا الکترونیکی یا شروع به آنهاست که بر اساس قرائن، اوضاع و احوال مانند ارزش، موضوع یا طرفین آن، برای انسان به طور متعارف ظن وقوع جرم را ایجاد کند، تعدادی از شاخص های معاملات مشکوک نظیر:

* سرمایه گذارانی که اقامتگاه قانونی آنها در مناطق پرخطر از نظر پولشویی قرار دارد از جمله کشورهایی که تولید مواد مخدر، قاچاق اسلحه و انسان در آنجا رایج است.

* هرگونه استفاده از کد معاملاتی دیگران جهت انجام معاملات در بازار سرمایه.

* مشتری معاملات را به گونه ای تنظیم می کند که مشمول گزارش دهی نشود.

* تغییر مداوم شماره حساب های اعلامی به نهاد مالی.

، گزارش های خلاف واقع و ارایه اسناد و اطلاعات مجهول یا موهوم مشاهده گردد. * اظهارات کذب

* مشتری از ارائه اصل اسناد خودداری ورزیده و تنها کپی اسناد را ارائه می دهد.

* در صورتی که در جریان شناسایی مشتری استنباط شود اطلاعات ارایه شده توسط مشتری به گونه ای است که احراز هویت وی را مشکل یا هویت واقعی وی را مخفی نگه می دارد.

* فروش مکرر اوراق بهادار با زیان قابل توجه.

* حساب اشخاص خارجی غیرمقیم با گردش بالا که مقصد انتقال بعدی آن به مراکز مالی خارج از کشور می باشد.

* تراکنش هایی که نمی توانند با سطح سرمایه گذاری و درآمد مشتری مطابقت داشته باشند.

سطوح ریسک مشتری :

با ریسک کم: مشتریانی که هویت و سایر اطلاعات درخواستی آنها به راحتی شناسایی می شود

know Your customer (KYC) شناسایی ساده

ریسک متوسط: مشتریانی که احتمال رخداد ریسک بیشتری نسبت به سطح میانگین کلی دارند

Customer Due Diligence (CDD) شناسایی معمول

پر ریسک: سطح ریسکی که نیازمند بررسی بیشتر اطلاعات مشتری است این نشان می دهد مشتری منابع مشکوک بسیاری دارد و معاملات پرخطر نیز رخ داده است.

Enhanced due diligence (EDD) شناسایی مضاعف

شناسایی ریسک ها:

بررسی و شناسایی عواملی که می تواند منجر به وقوع پولشویی و تامین مالی تروریسم شوند.

عوامل ریسک معمولاً در چهار دسته اصلی قرار می گیرند:

(Customer Risk): *ریسک مشتری

مثل اشخاص فعال در مشاغل غیرمالی، اشخاص حقوقی با ساختار مالکیت پیچیده، شرکت های صوری، افراد سیاسی (PEP)، مشتریان غیر مقیم.

(Geographical Risk): *ریسک جغرافیایی

فعالیت در شهرهای مرزی، مناطق آزاد تجاری و کشورهایی که فاقد مقررات ضد پولشویی اند یا در لیست خاکستری/سیاه FATF قرار دارند.

(Product/Service Risk): *ریسک محصول یا خدمت

ابزارهایی که قابلیت انتقال سریع پول را دارند (حواله، صرافی، رمز ارزها)

(Delivery Channel Risk): *ریسک کانال ارائه خدمت

ارائه خدمات غیر حضوری، آنلاین، یا از طریق واسطه ها که امکان احراز هویت کمتر است.

**مجازات پولشویی**

به صورت کلی مجازات مرتکبین پولشویی به حبس از ۵ تا ۱۵ سال و جزای نقدی به میزان ۲ تا ۵ برابر ارزش عواید حاصل از جرم محکوم می گردند.

جرم پولشویی به عنوان یک جرم کیفری تلقی می شود. این بدین معناست که مرتکب این جرم با مجازات های کیفری مانند حبس، جزای نقدی و محرومیت از حقوق اجتماعی مواجه خواهد شد. جرم پولشویی از دسته جرایم مالی درجه دو به حساب می آید چرا که مقصود آن پنهان سازی جرم اصلی است.

*اصل مال و درآمد عواید حاصل از ارتکاب جرم منشا و جرم پولشویی مرتکبین مصادره می شود.

*چنانچه جمع اموال درآمد و عواید مذکور تا ده میلیارد ریال باشد به حبس تعزیری درجه ۵ و ارقام بیشتر به حبس تعزیری درجه ۴

* و در هر دو مورد علاوه بر مجازات های قبل به جزای نقدی معادل وجوه یا ارزش مالی که مورد پولشویی واقع گردیده محکوم می شوند.

* در صورتی که جرم پولشویی به صورت سازمان یافته ارتکاب یابد موجب تشدید مجازات به میزان یک درجه خواهد بود.

کنوانسیون های بین المللی:



وین (مبارزه با مواد مخدر)



پالرمو (جرائم سازمان یافته فراملی)



مریدا (مبارزه با فساد)



تامین مالی تروریسم



گروه ویژه اقدام مالی